

И Н Ф О Р М А Ц И Я

за преценяване необходимостта от ОВОС, съгласно чл. 6 от Наредбата за реда и условията за извършване на ОВОС на инвестиционни предложения, утвърдена с ПМС № 59/07.03.2003 год., изм. и доп. ДВ 3/2011, посл. изм. и доп. ДВ 31/2019 г.

I. ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНТАКТ С ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ

Възложител: ЕТ „Димитър Димитров“
ЕИК: 837 076 797
Адрес за кореспонденция: с. Янково, община Смядово, ул. Бузлуджа № 1
Тел за връзка: 0896-66-44-58
е-mail: icenceto@abv.bg
Управител: Димитър Христов Димитров

II. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ.

1. Резюме на предложението

Инвестиционното предложение се състои в:

„Увеличаване капацитета на съществуваща птицеферма за угодяване на пилета бройлери от 30 000 на 40 000 места за птици“ с местоположение: ПИ с идентификатор № 87429.29.92 по КК и КР на с. Янково, община Смядово, област Шумен.

Инвестиционното предложение предвижда разширение на съществуваща птицеферма, състояща се от две птицевъдни сгради с капацитет от 30 000 места за птици. Разширението предвижда оборудване на нова птицевъдна сграда – съществуваща – с капацитет от 10 000 места за птици.

Разрешеният капацитет на фермата е 30 000 места за птици, като предвижданията са същият да се увеличи с 10 000 места за птици и да достигне до 40 000 места за птици, разпределени в три птицевъдни сгради.

За действащата птицеферма с капацитет 30 000 места за птици е издадено Решение № ШУ-39-ПР/2010 г. на Директора на РИОСВ-Шумен.

✓ **Определяне капацитета на фермата:**

Действащите сгради са със застроена площ 770.76 м² - първа сграда и 817.01 м² - втората сграда. Ново отремонтiranата сграда е със застроена площ 804 кв. м.

Чистата производствената площ на действащите сгради е 714 м² и 760 м², а новата е с чиста производствена площ 768 м² или общо за цялата ферма чистата производствена площ е 2 242 м².

На всеки квадратен метър производствена площ за един оборот съгласно нормите приети в страните членки на ЕС ще се произвеждат по 33,0 кг. жива маса на м².

Възложител: ЕТ „Димитър Димитров“ – с. Янково

„Увеличаване капацитета на съществуваща птицеферма за угодяване на пилета-бройлери от 30 000 на 40 000 места за птици“ – ПИ 87429.29.92 – с. Янково

Предвижда се птиците да се предават при живо тегло 1,7 – 2 кг. Или средно 1.85 кг.

При тези изчисления се определя капацитета на фермата – 39 992 бр. места за птици.

а) размер, засегната площ, параметри, мащабност, обем, производителност, обхват, оформление на инвестиционното предложение в неговата цялост;

Инвестиционното предложение ще се реализира в землището на с. Янково, община Смядово, област Шумен в ПИ с идентификатор 87429.29.92. Имотът и съществуващите сгради са собственост на възложителя.

Площта на имота е 10,467 дка., същият е урбанизирана територия с начин на трайно ползване – за складова база.

В момента за целите на отглеждане на бройлери са оборудвани сгради с идентификатори 87429.29.92.2 и 87429.29.92.6. със застроена площ съответно 805 кв.м. и 757 кв.м. Предвижда се да се оборудва и сграда с идентификатор 87429.29.92.1., която е със застроена площ 804 кв.м. и предназначение – селскостопанска сграда.

Останалите сгради в имота се ползват за трафопост, битово-санитарен филтър и зала за аутопсия с хладилно отделение.

В имота има една неизползваема сграда, с идентификатор 87429.29.92.3, за която не се предвиждат промени.

Инвестиционното предложение ще се реализира в границите на имота на възложителя и ще обхване съществуващи сгради.

Площадката не попада в границите на защитени територии и защитени зони. Най-близко разположените защитени зони са:

- ✓ BG 0002038 "Провадийско-Роякско плато" - за опазване на дивите птици, като имотът граничи със зоната.
- ✓ BG 0000104 "Провадийско-Роякско плато" - Защитена зона по Директива за местообитанията. Границата на 33 отстои на около 285 м от площадката.

Площадката е извън регулационните граници на с. Янково. Разположена е в стопански двор. Най-близки обекти, подлежащи на здравна защита са първите жилищни сгради в града. Те са на около 48 м от площадката.

В района няма територии за опазване на обектите на културното наследство. Не се очаква трансгранично въздействие.

Инвестиционното предложение не предвижда изграждане на нова или промяна на съществуваща пътна инфраструктура.

б) взаимовръзка и кумулиране с други съществуващи и/или одобрени инвестиционни предложения;

Инвестиционното предложение представлява разширение на съществуваща птицевъдна ферма, която е процедурна по реда на глава шеста от ЗООС и е издадено Решение № ШУ-39-ПР/2010 г.

в) използване на природни ресурси по време на строителството и експлоатацията на земните недра, почвите, водите и на биологичното разнообразие;

По време на строителството ще се ползва вода за подготвяне на строителните смеси. Тя ще се доставя от съществуващия водопровод до обекта. Не се предвижда добив или преработка на природни ресурси. Всички необходими строителни материали ще бъдат закупени от строителната борса.

При експлоатацията на птицефермата се ползва вода, ел. енергия и фуражи.

г) генериране на отпадъци- видове, количества и начин на третиране, и отпадъчни води;

Строителни отпадъци:

Строителните дейности ще са минимални. Ще се използва налична селскостопанска сграда, като ще се направят отвори в стените за монтиране на вентилационната система.

Генерираните строителни отпадъци ще са от следните основни групи:

- ✓ Желязо и стомана с код 17 04 05 се очаква да се генерират в резултат на монтаж на съоръжения.
- ✓ Смеси от бетон, тухли, керемиди, плочки и керамични изделия, различни от упоменатите в 17 01 06 с код 17 01 07 се очакват в резултат на изграждане на фундаменти, строителство на новата сграда.
- ✓ Смесени строителни отпадъци – в резултат на извършване на строително-монтажните дейности в имота.

Очакваните по вид и количества строителни отпадъци ще бъдат уточнени на етап инвестиционно проектиране. На основание чл. 11 от Закона за управление на отпадъците ще бъде изготвен План за управление на строителните отпадъци като част от инвестиционните проекти. В съответствие с изискванията на Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали. Планът ще съдържа конкретните видове отпадъци и очаквани количества, изчислени на база количествено-стойности сметки в инвестиционните проекти.

Битови отпадъци – генерират се от обслужващия персонал. Във фермата е поставен контейнер за събиране на битовите отпадъци. Същите се ще извозват от фирмата по сметосъбиране в общината.

Производствени отпадъци –

код 10 01 01 – Сгурия, шлака и дънна пепел от котли (с изключение на пепел от котли), упомената в 10.01.04. Ориентировъчно количество – до 100 т/год. Ще се предават за последващо третиране на други юридически лица, притежаващи разрешителен документ по реда на ЗУО или ЗООС /КР/.

Забележка: Количествата са изчислени при приемане, че целогодишно се използват само въглища. Пепелно съдържание – 20% за въглища

код 10 01 99 - Отпадъци, неупоменати другаде (текстилни въздуховоди). Ориентировъчно количество – до 0,100 т/год. Ще се предават за последващо третиране на други юридически лица, притежаващи разрешителен документ по реда на ЗУО или ЗООС /КР/.

При извършване на ремонтни и обслужващи дейности по време на експлоатация на сградите ще се образуват следните отпадъци:

код 02 01 10 - Метални отпадъци (Образуват се при текущ ремонт или необходимост от подмяна на метални части към оборудване на производственото хале). Ориентировъчно количество – до 3 т/год. Ще се предават за последващо третиране на други юридически лица, притежаващи разрешителен документ по реда на ЗУО или ЗООС /КР/.

код 15 01 01 - Хартиени и картонени опаковки (образуват се при Доставка на суровини, консумативи, в т.ч. резервни части). Ориентировъчно количество 0,100 т/год. Ще се предават за последващо третиране на други юридически лица, притежаващи разрешителен документ по реда на ЗУО или ЗООС /КР/.

код 02 01 04 - Отпадъци от пластмаси, с изключение на опаковки (образуват се при текущ ремонт или необходимост от подмяна на пластмасови части към оборудване на производствени халета (напр. поилни или хранилни линии)). Ориентировъчно количество 1.0 т/год. Ще се предават за последващо третиране на други юридически лица, притежаващи разрешителен документ по реда на ЗУО или ЗООС /КР/.

код 20 01 21* - луминесцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак (образуват се в резултат от поддръжка на осветителната система на промишлената площадка. Представява подменени осветителни тела, изгорели енергоспестяващи крушки). Ориентировъчно количество – 0,100 т/год. Ще се предават за последващо третиране на други юридически лица, притежаващи разрешителен документ по реда на ЗУО или ЗООС /КР/.

код 15 01 10* - Опаковки, съдържащи остатъци от опасни вещества или замърсени с опасни вещества (образуват се в резултат на използване на дезинфектанти на площадката). Ориентировъчно количество – до 0,300 т/год. Ще се предават за последващо третиране на други юридически лица, притежаващи разрешителен документ по реда на ЗУО или ЗООС /КР/.

В резултат на производствената дейност на птицефермата се генерират **странични животински продукти** – тор и трупове на животни.

Торови маси:

Торовите маси не се разглеждат като отпадък, т.к. попадат в определението на чл. 2, ал.2, т. 6 от Закона за управление на отпадъците. Образуваните торови маси се използват за наторяване на земеделски земи. На територията на имота не е налична торова площадка и не се предвижда изграждане на такава, поради съображения за биосигурност на фермата.

Възложителят разполага с договор за предаване на торовите маси на земеделски производител, който е представен в приложение.

Трупове на животни:

Страничен животински продукт, кат. 3 съгласно РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1069/2009 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 21 октомври 2009 година за установяване на здравни правила относно странични животински продукти и производни продукти, непредназначени за консумация от човека и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1774/2002 (Регламент за страничните животински продукти.)

Възложител: ЕТ „Димитър Димитров“ –с. Янково

„Увеличаване капацитета на съществуваща птицеферма за угодяване на пилета-бройлери от 30 000 на 40 000 места за птици“ – ПИ 87429.29.92 – с. Янково

Трупове на животни се съхраняват в хладилен шкаф до предаване на екарисаж.

✓ **Отпадъчни води:**

На територията на имота е предвидено организирано отвеждане и събиране на битово-фекалните отпадъчни води и водите от почистване на птицевъдните халета в края на угоителния цикъл. За новата птицевъдна сграда се предвижда идентичен начин на отвеждане на отпадъчните води до съществуващите събирателни безотточни резервоари. Възложителят разполага с договор за предаване на отпадъчните води, образувани на територията на инсталацията, който е приложен към настоящата информация.

На територията на инсталацията се формират следните потоци отпадъчни води:

✓ **Производствени отпадъчни води**

Производствени отпадъчни води (от измиване на производствените помещения) – по време на угодването на бройлерите не се формират отпадъчни води. В края на всеки угоителен цикъл се предвижда прилагане на т.нар. „сухо почистване“ на халетата, което е обичайна практика в птицевъдството. Това е технология на почистване с намален разход на вода и с формиране на минимално количество отпадъчни води. Този начин на почистване на двете съществуващи халета ще се запази и ще се приложи и за новата трета птицевъдна сграда.

На територията на площадката съществува изградена канализационна система и съоръжения за събиране на отпадъчните води от съществуващите производствени халета. На територията на имота има три съществуващи безотточни резервоара, всеки с обем 20 м³ към който се отвеждат водите от почистването им и след това се предава за пречистване към ГПСОВ. Предвижда се водите от измиване на новата сграда да се насочат към съществуващ резервоар.

Количеството на отвежданите към черпателните резервоари води от почистване на трите птицевъдни сгради е определено, както следва:

Полезна площ на птицевъдните халета: 714 м², 760 м², и 768 м² или общо за цялата ферма чистата производствена площ е 2 242 м².

Разход на вода за почистване: 0,002 м³/м².

Степен на изпарение: 50 %.

Брой цикли: 6

Qсгради=2 242*0.002=4.48 м³/цикъл.

Qгодишно=4.8*6=26.90 м³/годишно.

Съществуващите черпатални резервоари, и общ обем от 3x20 м³, ще са достатъчни за поемане на отпадъчните води от почистване от всички сгради за 6 производствени цикъла. Необходимо е предаване на отпадъчните води веднъж на две години на ГПСОВ.

Състав на отпадъчните води – неразтворени вещества до 100 мг/л; БПК5 – до 100 мг/л; азот амонячен – до 10 мг/л и фосфати – до 5 мг/л.

Не се предвижда заустване на отпадъчни води във водни обекти.

✓ **Битово-фекални отпадъчни води:**

Формират се от обслужващия персонал на площадката. Те се формират в санитарно-битовите помещения. Отвеждат се до черпателен безоточен резервоар, който е съществуващ. Периодично се предават на лицензирана фирма, съгласно сключен договор.

Състав на отпадъчните води – неразтворени вещества до 100 мг/л; БПК5 – до 100 мг/л; азот амонячен – до 10 мг/л и фосфати – до 5 мг/л.

Не се предвижда заустване на отпадъчни води във водни обекти.

✓ **Дъждовни води:**

На територията на имота няма изградена дъждовна канализация и не се предвижда такава. Дъждовните води се стичат по бетоновите настилки и попиват в зелените площи.

Не се предвижда заустване на отпадъчни води във водни обекти.

д) замърсяване и вредно въздействие; дискомфорт на околната среда;

Следствие реализиране на инвестиционното предложение не се очаква дискомфорт или замърсяване на околната среда – гарантирани са опазване чистотата на въздуха, водите и почвите от замърсяване.

е) риск от големи аварии и/или бедствия, които са свързани с инвестиционното предложение;

Евентуален риск от инциденти може да възникне при неправилно боравене на обслужващия персонал с техника или инструменти. С цел свеждане до минимум на този риск ще се провежда периодичен инструктаж на работниците, както и ще бъде изготвен план за действие при бедствия и аварии. Пред фермата е изградена дезинфекционна площадка за товарни автомобили и хора, с цел дезинфекция и не пренасяне на зарази.

При отглеждането на бройлери не се предвижда употреба и съхранение на опасни химични вещества.

ж) рисковете за човешкото здраве поради неблагоприятно въздействие върху факторите на жизнената среда по смисъла на § 1, т. 12 от допълнителните разпоредби на Закона за здравето.

"Факторите на жизнената среда" са:

а) води, предназначени за питейно-битови нужди;

Село Янково се водоснабдява от ВС Янково, състояща се от каптажи, шахтов кладенец, помпена станция и напорни резервоари.

Водоизточниците са разположени източно от селото, на около 3 000 м от площадката и тя не попада в границите на СОЗ – пояс 1, 2 или 3, както и не попада в буферна зона около водоизточници за питейно-битови нужди.

б) води, предназначени за къпане;

На територията на община Смядово няма обявени водни тела, предназначени за къпане.

в) минерални води, предназначени за пиене или за използване за профилактични, лечебни или за хигиенни нужди;

На територията на община Смядово няма минерални води, предназначени за лечебни нужди.

г) шум и вибрации в жилищни, обществени сгради и урбанизирани територии;

Производствената дейност, свързана с отглеждане на бройлери не е източник на шум и вибрации в урбанизираните територии. Имотът, предмет на инвестиционно планиране е разположен на около 48 м от най-близката жилищна сграда в с. Янково.

д) йонизиращи лъчения в жилищните, производствените и обществените сгради;

Производствената дейност, свързана с отглеждане на бройлери не е източник на йонизиращи лъчения.

е) (изм. - ДВ, бр. 41 от 2009 г., в сила от 02.06.2009 г.) нейонизиращи лъчения в жилищните, производствените, обществените сгради и урбанизираните територии;

Производствената дейност, свързана с отглеждане на бройлери не е източник на нейонизиращи лъчения.

ж) химични фактори и биологични агенти в обектите с обществено предназначение;

Производствената дейност, свързана с отглеждане на бройлери не е свързана с употребата на опасни химични вещества и биологични агенти, които биха достигнали до жилищната зона.

з) курортни ресурси;

В близост до площадката, предмет на инвестиционно планиране няма разположени курортни ресурси.

и) въздух.

Производствената дейност, свързана с отглеждане на бройлери не е свързана с емисии в атмосферния въздух. Приземните концентрации на амоняк, отделян от жизнената дейност на птиците са много под установените норми за опазване на човешкото здраве.

Не са идентифицирани рискове за човешкото здраве от дейността на обекта.

2. Местоположение на площадката, включително необходима площ за временни дейности по време на строителството.

Инвестиционното предложение ще се реализира в землището на с. Янково, община Смядово, област Шумен в ПИ с идентификатор 87429.29.92. Имотът и съществуващите сгради в него са собственост на възложителя.

Не са необходими допълнителни площи по време на строителството извън границите на имота, собственост на възложителя.

3. Описание на основните процеси (по проспектни данни), капацитет, включително на съоръженията, в които се очаква да са налични опасни вещества от приложение № 3 към ЗООС.

Възложител: ЕТ „Димитър Димитров“ –с. Янково

„Увеличаване капацитета на съществуваща птицеферма за угодяване на пилета-бройлери от 30 000 на 40 000 места за птици“ – ПИ 87429.29.92 – с. Янково

При реализиране на инвестиционното предложение се предвижда да се ползват двете съществуващи и оборудвани сгради в имота. Предвижда се оборудване на трета птицевъдна сграда, която е съществуваща.

Халетата представляват монолитни бетонни конструкции, с бетонови стенни и покривни изолационни панели. Подът на сградите е бетонов, с наклон към улей за отвеждане на водите от измиване извън сградите.

Третата птицевъдна сграда ще е идентична със съществуващите.

Водоснабдяване

Площадката е водоснабден от селищната водоснабдителна мрежа на с. Янково. Изградена е площадкова водопроводна инсталация, по която се доставя вода до всяка от съществуващите производствени и обслужващи сгради. Новата птицевъдна сграда ще се захрани от съществуващата площадкова водопроводна мрежа. Не се налага изграждане на нов или реконструкция на съществуващия довеждащ водопровод до площадката.

Канализация

На територията на имота е изградена канализация от всяка сграда до 3 броя водопътни черпателни резервоари, безотточни. Битовите отпадъчни води се отвеждат в 1 брой водоплътен черпателен резервоар. Производствените отпадъчни води се отвеждат по бетонови улеи към 3 броя водоплътни бетонови черпателни резервоара.

Не се налагат промени в съществуващата площадкова канализация, не се налага изграждане на нови или реконструкция на съществуващите черпателни резервоари.

Електроснабдяване

Площадката е електрифицирана.

Технология на отглеждане на птици-бройлери

С планираните промени не се предвижда изменение на прилаганата технология на отглеждане на птиците в обекта.

Инсталацията за интензивно отглеждане на птици – бройлери е действаща.

Планираните промени не предвиждат изменение в прилаганата технология на отглеждане на птиците.

Технология на отглеждане:

Отглеждането на бройлерите е свободно подово върху несменяема постеля, която може да бъде от пшенична слама, слънчогледови или оризови люспи. Това дава възможност на птиците да се движат свободно в сградата, да достигнат хранилката която е най-близо до тях или която предпочитат, да ровят постелята и да пилят ноктите си. Този тип отглеждане отговаря на съвременните изисквания за хуманно отношение към птиците.

При технологията на отглеждане върху дълбока несменяема постеля, подът се почиства след приключване на угоителния период и изнасяне на птиците от всяка партида за клане. След механичното изриване на тора, помещенията се помитат, след което се пристъпва към измиване на стените, пода и оборудването с пароструйка. Периодът на

почистване между две зареждания на сградите продължава между 7 и 30 дни (средно 17 дни), в зависимост от сезона и производствената програма.

Система за хранене на птиците

Бройлерите се изхранват с комбинирани фуражи в брашнест и гранулиран вид в зависимост от възрастта. Фуражът се доставя със специализирани транспортни средства до птицевъдната сграда и ще съхранява в метални силози с плътно затваряне, което да не позволява замърсяването му. До всяка сграда са монтирани по 2 силоза за фураж. Разтоварването на фуража от превозното средство в силозите става посредством пневматична система, така че фуражът да не се разпилява и да няма контакт с околната среда.

Силозите са пряко свързани чрез шнекове за фураж с бункерите на автоматичната хранителна система в помещението за птици. Предвидена е хранителна система с хранилки кръгъл тип, с автоматично подаване на храната чрез безконечен винт и система за окачване и регулиране на височината на хранилките, в зависимост от големината на птиците.

Храненето на птиците е четири пъти дневно. Дозирането на храната е от бункерите, разположени в самото помещение за отглеждане. Включването и изключването на хранителната система е автоматично по предварително зададено от работника време (или ръчно при необходимост).

Хранилните линии са закрепени към тавана посредством winch-система, с възможност височината им да се променя в зависимост от възрастта и височината на пилетата.

Птиците се нуждаят от различни хранителни вещества — въглеhidрати, мазнини, белтъчини, минерални вещества, витамини и микроелементи, — които се доставят чрез фуражите. Те са твърде взискателни към белтъчините, необходими за образуването на яйцата, месото, перата и различните ензими. Прилаганата техника за хранене при отглеждане на бройлери е изцяло съобразена с качеството на фуражните смески за изхранване на пилетата-бройлери, която определя в най-значителна степен качеството на произвеждания продукт – угоени пилета бройлери. Храненето оказва най-съществено влияние върху животните по различни показатели: продължителност на угоителен цикъл, достигнати килограми живо тегло, конверсия на фураж, и като цяло – достигнати производствени показатели и цели. Прилаганите диети и съдържание на фуражите оказват пряко въздействие върху количеството на хранителни остатъци в екскрементите и на нивата на азот и фосфор в торта.

Хранителната система, която ще се използва в производствената дейност на дружеството от технологична гледна точка е класическа и широко прилагана в страната, а така също и в световен мащаб.

Принцип на работа на хранилната инсталация: фуражът от силоза посредством шнековия механизъм се зарежда в бункерите в сградата. Последният бункер има прекъсвач, който изключва шнековия механизъм при напълването на бункера до 90 килограма и го включва при изпразване на фуража от бункера в хранилните линии. Прекъсвач, поставен в последната кръгла хранилка включва шнека на хранилната линия и фуражът от бункера напълва последователно всички хранилки. След напълване на последната хранилка прекъсвачът изключва шнека на хранилната линия. Процесът

се повтаря постоянно през светлите часове от денонощието. Птиците се хранят на воля и нямат ограничение в дажбата.

Система за поене

Монтирани са поилки кръгли с капкоуловители, равномерно разположени в помещението за птици и окачваща система с регулиране на височината на поилната система, така че птиците да не се мокрят и да не замърсяват водата. Разходът на вода зависи от възрастта на птиците. Чрез водата се дават голяма част от медикаментите, предписани от ветеринарния лекар.

Хранилките и поилките са конструирани и монтирани така, че да се избегне замърсяването на храната и водата. Не се допуска разливане на вода по постелката.

Височината на инсталацията се променя съобразно възрастта на птиците чрез winch-система. Птиците имат свободен достъп до вода през целия светъл период от денонощието. Налягането в системата може да се регулира в зависимост от консумацията на птиците, което предотвратява нежелани течове и евентуални загуби на вода. Осъществяването на поенето на птиците с такъв тип поилна инсталация гарантира рационалното използване на водата.

Описаната поителна технология не позволява изтичане на вода върху сламената постелка, нейното мокрене и гниене по време на угоителния цикъл, което би влошило микроклимата в сградите.

Вентилационна система

Необходимият свеж въздух в птицевъдните сгради се осигурява с принудителна вентилация, състояща се от вентилатори и клапи. Вентилирането на помещенията цели да се постигне охлаждане и извеждане на газове като CO₂, NH₃, CH₄ и влага от биологични и физиологични процеси при птиците.

Вентилационната система трябва да осигурява достатъчно кислород за развитието на птиците и подходяща температура за оптималното им отглеждане. Вентилационната система трябва да гарантира:

- Кислород – до 19.6 %
- Въглероден диоксид – 0.25 об.%
- Амоняк – до 15 ppm
- Сероводород – до 5 ppm
- Прах – до 5 mg/m³ въздух
- Микробна контаминация по-малка от 250 хил./m³ въздух

Капацитет на вентилацията осигурява от 5.6 ÷ 7.5 m³/h за kg жива маса с цел осигуряване на оптимален приток на атмосферен въздух в помещението.

Скоростта на движение на въздушните маси в жизнената зона на бройлерите трябва да бъде в границите от 0.2÷0.3 m/s. При високи температури на околната среда се позволява тя да достигне до 1.3 m/s като се съобразява и възрастта на отглежданите птици.

Минималната вентилация е количеството свеж въздух (m^3), необходимо за поддържане на нуждите на птиците от кислород и на качеството на въздуха в помещението в продължение на един час.

Максималната вентилация е количеството свеж въздух (m^3), необходимо за извеждане на метаболитната топлина от жизнената дейност на птиците извън сградата, така че температурата в помещението да не се повишава с повече от $3^{\circ}C$ от външната температура в продължение на един час.

Предвидената вентилационна система е за понижено налягане. Въздухообменът в помещенията при тази система се основава на създаденото от действието на вентилаторите подналягане, като на мястото на засмукания и изхвърляния навън въздух навлиза пресен.

Характеристика на вентилационната система е представена в следната таблица:

Източник на отпадъчните газове	Максимален дебит на газовете, $Nm^3/час$	Емисии
ВС – сграда 1 съществуваща	156 000 в т.ч.: (6 стенни вентилатора, всеки с дебит от 26 000)	NH_3 , РМ
ВС – сграда 2 съществуваща	156 000 в т.ч.: (6 стенни вентилатора, всеки с дебит от 26 000)	NH_3 , РМ
ВС – сграда 3 нова	166 900 в т.ч.: (4 стенни вентилатора, всеки с дебит от 35 000; 2 стенни вентилатора, всеки с дебит от 13 200 и 1 степен вентилатор с дебит 18 500)	NH_3 , РМ

Предвидената вентилационна система осигурява нормативно изискуемия минимален и максимален обем на въздуха за всяка производствената сграда.

Охлаждане

При интензивно отглеждане на бройлери са наложени изисквания по отношение на микроклимат в производствените сгради. Основни параметри, определящи оптимален микроклимат, са температура и влажност на въздуха. Оптималната температура, при която се отглеждат бройлери е $18^{\circ}C \div 32^{\circ}C$, а относителната влажност на въздуха - $70 \div 60\%$.

За увеличаване ефекта от тунелната вентилация се разполагат охладителни тунели с монтирани охладителни пити, които служат за изпарителна охлаждаща система. Последната се използва за подобряване на микроклимата в горещо време. Изпарителната охлаждаща система използва принципа на изпаряване на водата за намаляване температурата в сградата. Охладителната система се състои от охладителни панели. През охладителните пити преминава циркуляционна вода задвижвана от циркуляционни помпи. Охладителната система се управлява от компютър и работи в синхрон с вентилационната система, според зададените градуси за периода на отглеждане на бройлерите.

Светлинна програма

В птицевъдните сгради не са предвидени прозорци за естествена светлина. Осветлението е изцяло с енергоспестяващи лампи. Разпределението на крушките в осветителната инсталация и техният брой осигуряват равномерно разпределяне на интензивността на светлината във всяка една точка на помещението, за да не се получават светли и тъмни зони.

Параметри на светлинния режим: Интензивност на осветлението – $5 \div 50$ lux, продължителност на светлинния ден – няма изисквания. Продължителността се залага в зависимост от отглежданата порода бройлери и се програмира в осветителната система на помещението.

За хибридите, които се отглеждат на площадката, е разработена конкретна светлинна програма, в която за всеки един етап от живота на птиците са заложили продължителността на светлия и тъмния период и интензивността на осветлението. Спазването на продължителността на светлите и тъмните периоди през денонощието и интензивността на светлината ще се осъществява чрез таймер. Той представлява ел. реостат за регулиране на силата на светлината с три степени - 10, 15 и 20 lux и часовник за автоматично изключване и включване на осветлението при започване, респективно приключване на тъмния период от денонощието.

Отопителна система

Важно условие за отглеждане на птиците е поддържане на необходимата температура. За зимен режим оптималната температура на помещението трябва да се поддържа 18°C - 25°C . В зависимост от възрастта на птиците оптималната температура е различна - за малки пилета необходимата температура е до 25 - 30°C , за възрастни - до 20°C . За летен режим температурата не трябва да надвишава с повече от 3°C , когато външната температура е над 30°C .

Топлинните загуби през зимата се покриват от въздушно отопление. При въздушното отопление във всички точки на работната зона се получава равномерно затопляне, тъй като движението на въздуха е принудително. Засмукването на въздуха става отдолу – на нивото на зоната на животните. Нагнетяването на въздуха става през вентилационни канали, равномерно разпределени в помещението. За нагнетяването се използват неподвижни и подвижни въздуховоди (от плат или друг материал).

Отопителните системи на сградите са съществуващи. До всяка сграда е монтирана по една печка, работеща с твърдо гориво и топлинна мощност от 350 000 kcal или 0,407 MW. За новооборудваната птицевъдна сграда се предвижда да се монтира идентична отоплителна система, печката ще е с топлинна мощност 400 000 kcal или 0,465 MW.

Към всяка от печките е предвиден по един комин с диаметър 0,6 м, височина 5,00 м. Дебитът на димните газове и при двете системи е 300 м³/час.

Не се предвиждат промени в отоплението на съществуващите сгради.

Печките са с номинална топлинна мощност под 1,00 MW и не представляват голяма или средна горивна инсталация.

Не попадат под разпоредбите на чл. 21 от Наредба №1 за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии, тъй като са с топлинна мощност под 0,5 MW.

За инсталацията не са определени НДЕ и не се изисква провеждането на мониторинг.

Постеля

Отглеждането на бройлерите е свободно подово върху несменяема постеля, използва се пшенична слама, слънчогледови или оризови люспи. Дебелината на постелята е 20-30 см. Това дава възможност на пилетата да се движат свободно в сградата, да достигнат хранилката, която е най-близо до тях или която предпочитат, да ровят постелята и да пият ноктите си. Този тип отглеждане отговаря на съвременните изисквания за хуманно отношение към птиците.

Постелята трябва да бъде ронлива и суха и да бъдат взети мерки, да се намали риска от развитието на плесени и кърлежи. Качеството и трябва да бъде редовно проверявано и при признаци на влошаване трябва да се предприемат съответните мерки. Не трябва да се допуска използването на мухлясала постеля. Постелята също трябва да се проверява редовно за това дали не е прекалено суха или прекалено влажна.

При технологията на отглеждане върху дълбока несменяема постеля, подът се почиства след приключване на угоителния период и изнасяне на птиците от всяка партида за клане. След механичното изриване на тора, помещенията се помитат, след което се пристъпва към измиване на стените, пода и оборудването с пароструйка.

Система за почистване

В птицефермата да се прилага т.нар. „сухо почистване“, което е практика в повечето птицевъдни ферми. При отглеждане на птиците върху дълбока несменяема постеля, подът и стените на помещението се почистват след приключване на угоителния период и изнасяне на птиците от всяка партида за клане. След изриването на тора следва механично почистване (помитане), след което стените, пода и оборудването се измиват с пароструйка. Периодът на почистване между две зареждания на сградите ще продължава между 7 и 30 дни (средно 17 дни), в зависимост от сезона и производствената програма.

В сградата за лесно почистване и дезинфекция на помещенията за отглеждане на птици е изпълнен бетонов под с наклон от мин. 2% към надлъжен улей за отводняване, предвиден по дължината на помещението за птици. Върху пода се поставя подова постеля, която да изолира пода и да абсорбира течностите. Необходимата дебелина на подовата постеля е 8-10см и трябва да отговаря на следните изисквания:

- да е рохкава и да не се разпращава
- да има значителна абсорбционна способност
- да изсъхва бързо
- да не съдържа плесени и патогенни микроорганизми

Влажността на постелята трябва да бъде в границите на 20 до 40%.

Основното почистване и дезинфекция на помещението е задължително при смяна на дадената партида птици. Почиства се постелята до чист бетон, подът и стените се обработват с пароструйка, дезинфекцират се всички повърхности на помещението, след което пода се настила отново. Почистването е механизирано, като пода се освобождава от поилките и хранилките, които се вдигат високо горе. Тората се изнася от халето и се предава директно на земеделски производители, като ще се ползва за наторяване на земеделски земи.

Възложител: ЕТ „Димитър Димитров“ –с. Янково

„Увеличаване капацитета на съществуваща птицеферма за угодяване на пилета-бройлери от 30 000 на 40 000 места за птици“ – ПИ 87429.29.92 – с. Янково

Дезинфекция

Дезинфекцията е комплекс от методи и средства за обезвреждане на патогенни микроорганизми върху живи и неживи обекти.

На дезинфекция трябва да се подлагат всички транспортни средства, влизащи на територията на площадката, всички хора (работещи в предприятието и външни посетители), всички помещения и оборудване, имащи контакт с птиците, товаро-разтоварните рампи.

Преди заселването на дадена сграда цялото оборудване и уреди се измиват с пароструйка. След като се отстранят замърсяванията, оборудването се дезинфекцира. Всички повърхности в халето се измиват с пароструйка. След като вътрешните повърхности изсъхнат, подът и стените се напръскват с дезинфекционен разтвор. Веднъж почистена, повърхността трябва да е в контакт с дезинфектанта повече от 10 минути.

Не се извършва отмиване на дезинфекционните разтвори.

Дезинфекцията се извършва в следния ред:

- таваните, вентилационните отвори, скарите за електрически кабели, тръбите на поилната система;
- стените и клапите;
- печките отвън и отвътре;
- шнека за фураж(предварително разглобен);
- хранилната и поилна инсталация;
- пода;
- абонатната.

След като помещението изсъхне, се монтира оборудването и се вкарва постелята. Помещението се затваря, въздухът се затопля и се фумигира. Тази процедура се извършва най-малко 48 часа преди настаняването на птиците. Халето се запечатва и охлажда за 24 часа след фумигацията, а след приключването ѝ сградата се отваря и се пуска вентилацията.

Дезинсекция

Дезинсекцията е комплекс от методи и средства за унищожаване на вредните насекоми и кърлежите. Кръвосмучещите насекоми и мухите са преносители на възбудителите на много заразни болести. Насекомите безпокоят животните, в резултат на което се намалява тяхната продуктивност.

Профилактична дезинсекция ще се провежда през пролетта при затопляне на времето, когато се активизират презимувалите мухи и личинки.

Дератизация

Дератизацията е комплекс от мероприятия, с които се цели унищожаването на вредните гризачи. Плъховете и мишките причиняват огромни икономически щети и санитарни вреди. Освен това те са и преносители на редица заразни и инвазионни болести по животните. Дератизация на помещенията ще се извършва ежемесечно.

Управление на торови маси

Торовата постеля ще се изрива извън сградите с подходяща техника, откъдето ще се натоварва в ремаркета чрез фадрома и директно ще се извозва от външни фирми за наторяване на земеделски земи.

Възложителят ще сключи договори за изкупуване на торови маси със земеделски производители от района. Количествената характеристика на торовите маси, както и третирането им са подробно разгледани по-нататък в настоящата информация.

На територията на птицефермата няма изградени и не се предвижда изграждане на торови площадки.

Възложителят е разполага с договор за изкупуване на торови от със земеделски производител. Количествената характеристика на торовите маси е представена в следната таблица.

Данните са съгласно таблица 3.38: *Composition and production of manure from different poultry species and manure management in France* – от Best Available Techniques (BAT) Reference Document for the Intensive Rearing of Poultry or Pigs, 2017 г.

Стойност, съгласно НДНТ-документа		Количество генерирани торови маси	
		Преди планираните промени	След планираните промени
Стандартни бройлери, при среден брой цикли годишно 6,15 и гъстота 22 птици/кв.м.	5 кг/място за птица/за една година	30 000 места за птици 150 т/год. 204 м ³ /год.	40 000 места за птици 200 т/год. 272 м ³ /год.

Основни суровини, консумативи и спомагателни материали при производствената дейност са:

- Фуражи за изхранване на птиците;
- Постеля;
- Вода;
- Електроенергия за осветление и вентилация на сградите;
- Лекарствени препарати;
- Препарати за дезинфекция, дезинсекция и дератизация.

4. Вещества по Приложение 3 на ЗООС

В производствената дейност по интензивно отглеждане на птици се използват следните химични вещества и смеси:

✓ **Дизелово гориво** – за захранване на дизел-агрегат. Дизелово гориво ще се съхранява в резервоар с обем ок. 300 литра, част от самия дизел агрегат. Количеството дизелово гориво, което ще е налично на площадката ще е ок. **0.25 тона**. Дизеловото гориво е вещество, поименно изброено в т. 34, буква «в» на част II от Приложение № 3

Възложител: ЕТ „Димитър Димитров“ – с. Янково

„Увеличаване капацитета на съществуваща птицеферма за угодяване на пилета-бройлери от 30 000 на 40 000 места за птици“ – ПИ 87429.29.92 – с. Янково

към ЗООС, а именно: „34. Нефтопродукти и алтернативни горива: в) газьоли (включително дизелови горива, горива за домашно отопление и газьолни смеси)“. Определени са прагови количества за нисък и висок рисков потенциал, **съответно 2 500 тона и 25 000 тона.**

✓ **Препарати за дератизация:** Използват се блокчета родентицидна примамка. Съгласно ИЛБ, сместа не се класифицира като опасна.

✓ **Препарати за дезинсекция:** Използва се течен препарат, представляващ смес от химични вещества. Количествата, които ще се съхраняват на площадката ще са около **0.001 т.** Съгласно ИЛБ сместа се класифицира като опасна със следните опасности: физични опасности – Р5в запалими течности. Определените прагови количества са **5 000 / 50 000 тона;** и опасности за околната среда - Е1 Опасни за водната среда в Категория Остра опасност, Категория 1, или Хронична опасност, Категория 1 с определени прагове количества: **100 т / 200 т.**

✓ **Препарати за дезинфекция:** Използват се смеси от опасни вещества за дезинфекция като VIROCID, РНО CID и CID 2000, които са корозивни. Това е опасност, която не е изброена в категориите на част 1 към Приложение 3 на ЗООС.

Количествата на опасните химични вещества и смеси, които ще се съхраняват и употребяват на площадката са значително под определените прагови количества в Приложение 3 на ЗООС. Инсталацията не се класифицира като обект с нисък или висок рисков потенциал.

Във връзка с гореизложеното, ИП не попада под разпоредбите на Глава седма, Раздел I на ЗООС.

5. Схема на нова или промяна на съществуваща пътна инфраструктура.

Не се предвижда промяна или изграждане на нова пътна инфраструктура. По време на строителството и в периода на експлоатация ще се ползват съществуващите пътища в района.

6. Програма за дейностите, включително за строителство, експлоатация и фазите на закриване, възстановяване и последващо използване.

- Етап строителство – 12 месеца.

- Етап експлоатация – дългосрочно, режим на работа – непрекъснат.

7. Предлагани методи за строителство.

В имота имота има 7 сгради /според приложената скица /. Сграда № 2 и 6 са действащи и са пригодени за отглеждане на пилета бройлери. Целта на инвестиционното намерение е да се преустрои и оборудва и съществуваща сграда № 1 със застроена площ 804 кв.м.

Предвижда се полагане на топлоизолация по стените на сградата, избиване на прозорците и монтаж на клапи за вентилация, бетониране на пода на халето, монтаж на специализирано оборудване за отглеждане на пилета бройлери – хранилки, поилки, вентилатори и печка.

8. Доказване на необходимостта от инвестиционното предложение.

Инвестиционното предложение предвижда **увеличаване капацитета** на действаща инсталация за интензивно отглеждане на птици-бройлери, разположена в землището на с. Янково.

Инвестиционното предложение е необходимо за задоволяване повишеното търсене на птиче месо както на вътрешния, така и на външния пазар.

9. План, карти и снимки, показващи границите на инвестиционното предложение, даващи информация за физическите, природните и антропогенните характеристики, както и за разположените в близост елементи от Националната екологична мрежа и най-близко разположените обекти, подлежащи на здравна защита, и отстоянията до тях.

Територията на разглеждания имот не попада в чувствителни зони - защитени територии, паркове, исторически и археологически места, вододайни и санитарно-охранителни зони и елементи от НЕМ.

Площадката е отдалечена от повърхностни водни обекти и не попада в крайбрежни заливаеми ивици.

На фиг. 1 е представена – Сателитна снимка на имота и на района на инвестиционното предложение. Имотът, предмет на инвестиционно планиране отстои на около 48 м от най-близко разположената къща от с. Янково. Разположен е южно от стопански двор.

На фиг. 2 е показано местоположението на имота спрямо границите на двете 33 „Провадийско-Роякско плато“.

фиг. 1 Сателитна снимка на имота и отстояние на имота до най-близко разположените жилищни сгради на с. Янково

Фиг. 2 Граница на 33 Провайдйско-Роякско плато (син цвят) и местоположение на имота

В приложение към настоящата информация са представени скица на имота и генплан на площадката.

10. Съществуващо земеползване по границите на площадката или трасето на инвестиционното предложение.

Инвестиционното предложение ще се реализира в имот собственост на Възложителя. Имотът е с начин на трайно ползване – за складова база. В него функционира птицевъдна ферма.

Реализирането и експлоатацията на инвестиционното предложение няма да доведе до промени или нарушаване на земеползването на околните имоти.

11. Чувствителни територии, в т.ч. чувствителни зони, уязвими зони, защитени зони, санитарно-охранителни зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди и др.; Национална екологична мрежа.

Площадката отстои на около 48 м от най-близката жилищна сграда на с. Янково.

Територията на разглеждания имот не попада в чувствителни зони - защитени територии, паркове, исторически и археологически места, вододайни и санитарно-охранителни зони и елементи от НЕМ.

Площадката не попада в границите на защитени зони. Най-близко разположените защитени зони са:

- ✓ BG 0002038 "Провадийско-Роякско плато" - за опазване на дивите птици, като имотът граничи със зоната.
- ✓ BG 0000104 "Провадийско-Роякско плато" - Защитена зона по Директива за местообитанията. Границата на 33 отстои на около 285 м от площадката.

Площадката е отдалечена от повърхностни водни обекти и не попада в крайбрежни заливаеми ивици.

12. Други дейности, свързани с инвестиционното предложение (например добив на строителни материали, нов водопровод, добив или пренасяне на енергия, жилищно строителство).

Не се предвиждат.

Не се предвижда проектиране и/или изграждане на външни водопроводи, електропроводи и външна инфраструктура.

Не се предвижда жилищно строителство или друг тип съпътстващи строително - монтажни дейности.

Не се предвижда добив на строителни материали.

13. Необходимост от други разрешителни, свързани с инвестиционното предложение.

Други разрешителни във връзка с инвестиционното предложение се основават на ЗУТ и други нормативни документи.

За разрешаване експлоатацията на обекта с новия капацитет е необходимо издаване на Комплексно разрешително по реда на ЗООС.

III. МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ, КОЕТО МОЖЕ ДА ОКАЖЕ ОТРИЦАТЕЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ НЕСТАБИЛНИТЕ ЕКОЛОГИЧНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ГЕОГРАФСКИТЕ РАЙОНИ, ПОРАДИ КОЕТО ТЕЗИ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТРЯБВА ДА СЕ ВЗЕМАТ ПОД ВНИМАНИЕ, И ПО-КОНКРЕТНО:

1. съществуващо и одобрено земеползване;

Имотът е урбанизирана територия, с начин на трайно позване – за складова база, част от стопански двор. В имота има действаща птицевъдна ферма.

2. мочурища, крайречни области, речни устия;

Не се засягат и няма в близост до площадката предвидена за реализиране на инвестиционното предложение мочурища, крайречни области и речни устия върху които може да окаже отрицателно въздействие. Имотът е отдалечен от водни течения и не попада в крайбрежна заливаема ивица.

3. крайбрежни зони и морска околна среда;

Имотът е разположен в землището на с. Янково, което е разположено в Дунавската равнина и е отдалечен от морското крайбрежие. Имотът не попада в крайбрежни морски зони и не засяга морска околна среда.

4. планински и горски райони;

Имотът е разположен в землището на с. Янково, разположено в Североизточна България и не се намира в планински район. Имотът не попада в планински и горски райони.

5. защитени със закон територии;

Имотът е разположен в землището на с. Янково и не попада в границите на защитени със закон територии.

6. засегнати елементи от Националната екологична мрежа;

Площадката не попада в границите на защитени територии и защитени зони.

Най-близко разположените защитени зони са:

- ✓ BG 0002038 "Провадийско-Роякско плато" - за опазване на дивите птици, като имотът граничи със зоната.
- ✓ BG 0000104 "Провадийско-Роякско плато" - Защитена зона по Директива за местообитанията. Границата на ЗЗ отстои на около 285 м от площадката.

Имотът представлява урбанизирана територия, част от стопански двор и е антропогенно повлиян. Имотът е застроен, налични са 7 стопански и обслужващи сгради. На територията на имота няма местообитания, предмет на опазване в ЗЗ.

7. ландшафт и обекти с историческа, културна или археологическа стойност;

В близост до площадката, предвидена за реализиране на инвестиционното предложение няма ландшафт и обекти с историческа, културна или археологическа стойност върху които може да окаже отрицателно въздействие.

Възложител: ЕТ „Димитър Димитров“ – с. Янково

„Увеличаване капацитета на съществуваща птицевъдна ферма за угодяване на пилета-бройлери от 30 000 на 40 000 места за птици“ – ПИ 87429.29.92 – с. Янково

8. територии и/или зони и обекти със специфичен санитарен статут или подлежащи на здравна защита.

В близост до площадката, предвидена за реализиране на инвестиционното предложение няма територии и/или зони и обекти със специфичен санитарен статут или подлежащи на здравна защита върху които може да окаже отрицателно въздействие

Инвестиционното предложение не засяга водоизточници за питейно-битово водоснабдяване както и учредени СОЗ. Не попада в буферни зони около такива водоизточници.

Водоизточниците от водоснабдителна система Янково са на повече от 3 км, източно от площадката.

Като територия, подлежаща на здравна защита може да се разглежда жилищната зона на с. Янково, която е разположена на около 48 м от площадката.

IV. ТИП И ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ПОТЕНЦИАЛНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА, КАТО СЕ ВЗЕМАТ ПРЕДВИД ВЕРОЯТНИТЕ ЗНАЧИТЕЛНИ ПОСЛЕДИЦИ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА ВСЛЕДСТВИЕ НА РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ:

1. Въздействие върху хората и тяхното здраве, земеползването, материалните активи, атмосферният въздух, атмосферата, водите, почвата, земните недра, ландшафта, природните обекти, минералното разнообразие, биологичното разнообразие и неговите елементи и защитените територии на единични и групови паметници на културата, както и очакваното въздействие от естествени и антропогенни вещества и процеси, различните видове отпадъци и техните местонахождения, рисковите енергийни източници – шумове, вибрации, радиации, както и някои генетично модифицирани организми.

1.1. Въздействие върху хората и тяхното здраве

При реализацията на инвестиционното предложение няма да се използват опасни и вредни химични вещества. При възникване на зарази фермата ще бъде обявена под карантина. Отсъстват източници на неприятно въздействие върху околната среда, които пряко или косвено да влияят върху човека, т.е. не се очакват отрицателни изменения в заболяемостта и общия здравен статус на населението. Площадката на фермата е отдалечена от жилищната зона на с. Янково. Наличен е зелен пояс от дървесна растителност в посока населеното място, който допълнително възпрепятства евентуалното проникване на шум или неприятни въздействия от фермата.

От дейността на обекта **не се очаква вредно въздействие** върху населението на най-близко разположеното населено място – с. Янково.

→ **Очаквано въздействие на отделяните вредности върху здравето на населението и здравето на работещите на площадката (в т.ч. биологичният риск и риск от контакт с биоциди на персонала на птицефермата**

Идентифицираните рискови фактори за увреждане здравето на засегнатото население и работещите на площадката могат да предизвикат следните въздействия върху хората:

Производствен шум

Отделя се при работата на различните инсталации (вентилация, шнекове на хранилни линии) на площадката и от транспортните средства.

Характерът и степента на шумовите увреждания, настъпващи при експонирани на шумово въздействие лица, се обуславят от редица фактори: интензитет, спектър и характер на шума; времетраене на шумовото въздействие; индивидуална чувствителност на човека и др. Въздействието на шума може да бъде неспецифично (върху целия организъм) и специфично (върху слуховия анализатор).

Неспецифичното действие на шума върху организма се изразява в главоболие, потиснатост или раздразнителност, емоционална лабилност, безсъние. Неврологично най-често се установяват понижени рефлексии, тремор, нистагъм, удължено време на зрително-двигателна реакция. При продължително въздействие се нарушава възприятието, вниманието отслабва, нарушава се умственото съсредоточаване, появява се лабилност на настроението, апатия или раздразнителност, разсеяност и спадане на темпа на работа, а при хронично действие – и преумора с развитието на неврози от неврастенен тип. Качеството на работата се влошава, увеличават се грешките при работа и производственият брак, спада работоспособността и производителността на труда.

Шумът предизвиква три специфични форми на увреждане на слуховия анализатор:

- Временно (преходно) понижаване на слуха – остра умора на слуховия анализатор;
- Трайно увреждане на слуха – професионална загуба на слуха;
- Остра звукова травма.

Прогноза и оценка на шумовото натоварване върху околната среда по време на експлоатацията

Източниците на шум при инсталациите за отглеждане птици са:

- животните
- Помещенията за отглеждането им
- Производство и обработка на фуражи
- Дейности по управление на оборския тор.

Режимът на работа на птицефермата ще е непрекъснат, денонощен. По своя характер, излъчваният от технологичното оборудване и технологичните процеси шум е преди всичко непрекъснат с променлива интензивност, понякога импулсен с ниско и средночестотен характер. Източниците на шум в птицефермата са вентилационните системи, с нива на шум от 43 до 52 dBA и дейностите по доставка на фуражи – 2-3 пъти в седмицата с ниво на шум около 92 dBA.

Според Наредба № 6/2006 г, граничните стойности на шума в производствено-складови територии и зони и в средата за обитаване са дадени в таблица IV.1.1.. Тези нива на шума ще се имат пред вид при определянето на здравния риск за населението.

Таблица IV.1.1.

Територии и устройствени зони	Еквивалентно ниво на шума в dB(A)		
	Ден	Вечер	Нощ
Жилищни зони и територии	55	50	45
Производствено-складови територии и зони	70	70	70

За оценка на шумовото въздействие върху жилищната територия на с. Янково са използвани:

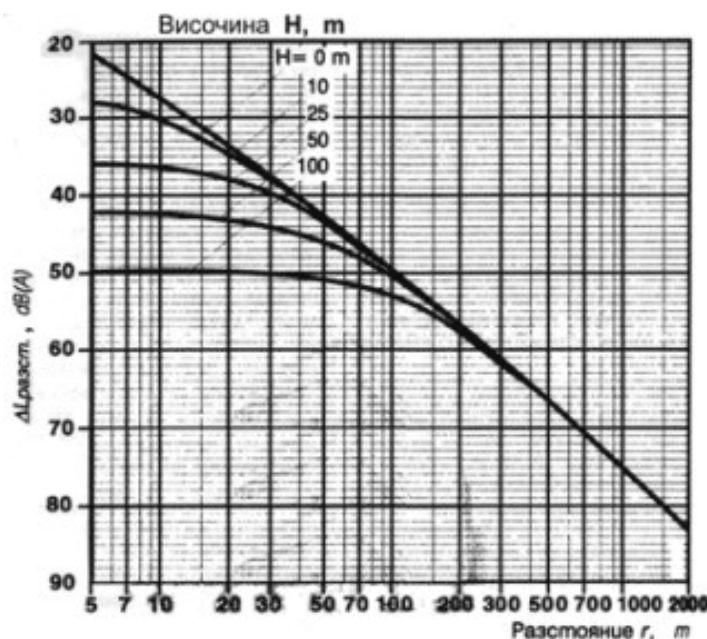
Наредба № 6 от 26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението (Д.в.бр. 16/2006г.).

Еквивалентните А-претеглени нива на шума $L_{Aтер,Т}$ в децибели [dB(A)] в местата на въздействие (изчислителна точка от територията на защитавания обект) за ден, вечер и нощ (период $T = 12, 4, 8$ часа) се определят по формулата: $L_{Aтер,Т} = L_{Aекв,Т(*)} - D_{Lразст.} - D_{Lекр.}$

$$L_{Aтер,Т} = L_{Aекв,Т(*)} - D_{Lразст.} - D_{Lекр.}$$

където:

$L_{Aекв,Т(*)}$ е изходното еквивалентно ниво на източника на шум в dB(A);

Приема се най-високото ниво - **92.0 dBA** – доставка на храни.

$D_{Lразст.}$ - намаляването на нивото на шума в dB(A) в зависимост от разстоянието и разликата във височините на източника и изчислителната точка (мястото на въздействие), определено по графиката - за разстояние до населеното място 48 м е $D_{Lразст.}=50$ dBA

$D_{Lекр.}$ - намаляването на нивото на шума в dB(A) от екраниращи съоръжения по пътя на разпространение на шума в

зависимост от конкретните условия; екраниращи съоръжения могат да бъдат шумозащитни насипи и стени, естествени хълмове, зелени насаждения и др. В полза на сигурността не се взема под внимание.

$$L_{Aтер,Т} = L_{Aекв,Т(*)} - D_{Lразст.} - D_{Lекр.} = 92.0 - 50.0 - 0 = \mathbf{42.0 \text{ dB(A)}}$$

Получената стойност на шума в границата на въздействие **42.0 dB(A)** е под нормативно определените еквивалентни нива за дневен, нощен и вечерен шум за жилищни зони и

Възложител: ЕТ „Димитър Димитров“ –с. Янково

„Увеличаване капацитета на съществуваща птицеферма за угодяване на пилета-бройлери от 30 000 на 40 000 места за птици“ – ПИ 87429.29.92 – с. Янково

без да се отчита допълнителното намаляване на шума следствие екраниращо действие.

Не се очаква шумово въздействие от дейността на птицефермата върху населението на с Янково.

Токсико-химични фактори

Амоняк, метан, следи от сероводород и меркаптани, тези токсични газове се отделят в атмосферата при аеробните и малка част при анаеробни процеси на минерализация, протичащи в птичата тор. Сроковете на протичане на тези процеси са по кратки през летния период 30 - 40 дни и по дълги през сезонно зимния около 130 - 140 дни. Възприемат се субективно като неприятни миризми.

Амоняк - газ с характерна миризма. Прониква в организма главно през дихателната система (рядко през храносмилателната). С водата от течния секрет на лигавиците образува амониева основа, която причинява корозивни увреждания. Около некротичните и иритативните участъци се образува токсикалергичен оток. Характерен е отокът на ларингса и спазъмът на глотиса, затрудняващи дишането и гълтането. Проявите са: остър конюктивит (дразнене на очите и обилно съзотечение), пристъпи от суха кашлица и болки зад гръдната кост, последвани от затруднено дишане и гълтане. При хроничните отравяния се развива бронхит и бронхиолит с усложнения - белодробен оток и бронхопневмонии.

Метан CH_4 - отделя се при анаеробно разграждане на целулозата (слама). Метанът е газ без цвят, мирис и вкус, по-лек от въздуха - относително. тегло 0.553, концентрация от 5% във въздуха е взривоопасна. Метанът е асфиктант - вдишан при концентрации по-големи от 500 mg/m^3 , ще предизвика виене на свят, неправилно учестено дишане, хипоксия, нарушение на съзнанието (поради липоидо-разтворимостта си метанът прониква лесно в клетките на главния мозък и разстройва тяхната функция, водейки до този асфиктичен и наркотичен ефект.).

Сероводород H_2S - газ със специфична миризма на развалени яйца, по-тежък от въздуха, разтворим във вода, втечнява се лесно в безцветна течност. Прониква в организма по инхалационен път. Причинява два вида увреждания: иритативни поражения на лигавиците на очите и дихателните пътища и блокира в клетките цитохромоксидазата и други ферменти, съдържащи тежки метали в молекулата си при което се получава интрацелуларна хипоксия. Проявите са: катарален синдром - съзотечение, дразнене в очите и гърлото, суха кашлица; церебрален синдром - развива се в следващите часове - виене на свят, главоболие, атаксия, обща отпадналост. При продължително въздействие възникват хронични дерматопатии.

Меркаптан - безцветна течност с неприятна миризма. Прониква в организма по инхалационен (рядко перорален) път. Причинява иритативни увреждания на лигавиците и се фиксира в централната нервна система (ЦНС) и бъбреците, където предизвиква метаболитни смущения. Проявите са: иритативни - кашлица, задух; церебрални - силно главоболие, виене на свят прогресиращи до кома с пристъпи на токсично-клинични гърчове и техните еквиваленти, токсична нефропатия - албинурия, олигурия, азотемия.

В Наредба 14 за норми за пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места (ДВ 88/1997) е регламентирана

средноденонощна концентрация от 0.1 mg/m³ и максимална еднократна концентрация от 0.25 mg/m³.

Нитрити и нитрати – при неправилно наторяване с пресен птичи тор на обработваемите селскостопански земи, могат да замърсят подземните води.

Нитрити - проникват в организма през храносмилателния тракт (в случая чрез замърсени води) елиминират се бързо през бъбреците. Поради силно окислителното си действие взаимодействат с хемоглобина и образуват метхемоглобин (Метхемоглобинемия над 60% е несъвместима с живота). Освен това причиняват пареза на вазомоторните центрове, директно отпускане на съдовата мускулатура (особено у болни от атеросклероза), поради което настъпва колапсно състояние и вазодилатация, особено в горната част на тялото, шията и лицето. Токсичната им доза е средно 0,5 - 1,0 g за възрастни. Проявите са виене на свят, главоболие, прилошаване, цианоза по устните, лицето и пръстите на крайниците. Установява се тахикардия, при тежките форми до колапсно състояние.

Нитрати - проникват в организма през храносмилателния тракт (зеленчуци, вода). Елиминират се бързо през бъбреците. Увреждат организма по два начина - чрез иритативно директно действие върху лигавицата на червата и чрез превръщането им в нитрити под действието на чревната флора. Проявите са: гастроинтестинален синдром-гадене, повръщане и коремни болки, придружени с обилни диарични изхождания и значителен примес на кръв в повърнатите материи и изпражненията. Настъпват явления на токсична нефропатия - хематурия, олигурия, остра бъбречна недостатъчност. Появяват се симптомите на метхемоглобинемия от образуваните нитрити.

Формоалдехид - газ . Отделя се от формалиновите димки, използвани за дезинфекция на помещенията при приключване на производствения цикъл. Уврежда организма по два начина: чрез локално иритативно действие върху лигавиците на очите и дихателните пътища и дистрофични поражения на черен дроб, бъбреци, миокард и ЦНС.

Проявите са катар на горните дихателни пътища и оток на белите дробове, конюнктивит, токсичен неврит на зрителния нерв, наркотичен ефект.

Възможно е да прояви канцерогенен ефект у генетично и соматично обременени.

Очаквани количества и на химични агенти, в т.ч. – метан, сероводород, кетони, феноли, алдехиди, меракптани, СО, СО₂, както и зърнено-фуражен прах, отделяни при жизнената дейност и отглеждането на птиците, както и отделяните от торището по време на огниването на торта.

- **Токсо-химични фактори:**

Според Наредба №13 (ДВ бр. 8/2004г. изм. ДВ бр. 71/2006г.; посл. изм. и доп. ДВ бр. 46/2015 г.) се определя за химичния агент във въздуха на работната среда следните гранични стойности:

Амоняк-CAS № (номер съгласно химическия регистър на Кемикел Абстракс Сървис) - 7664-41-7.; Гранична стойност на амоняк във въздуха на работна среда за 8 часа работа -14,00 mg/ m³ или 20 ppm, 36,0 mg/m³ за 15 минути или 50 ppm.

Поддържаните с вентилационната система стойности на амоняк в халето са до 15 ppm, което е под определените допустими стойности.

Метан-CAS № 74-82-8; гранична стойност за 8 часа-500 mg/m³. Метан се отделя при анаеробно разлагане на торовите маси (гниене). В халето се осигурява постоянен обем на въздуха, аеробна среда, поради което не се очаква наличие на метан.

Сероводород - CAS №7783-06-4; гранична стойност за 8 часа 7,0 mg/m³ или 5 ppm, а за 15 мин - 14,0 mg/m³ или 10 ppm,

Поддържаните с вентилационната система стойности на сероводород в халето са до 5 ppm, което е под определените допустими стойности.

Въглероден диоксид - При нарушение режим на работа на аспирационна и отоплителна техника. Риск за персонала в производствените халета; CAS № 124-38-9; гранична стойност за 8 часа – 9 000 mg/m³. Поддържаните с вентилационната система стойности на въглероден диоксид в халето са до 0.25 об.%, което е под определените допустими стойности.

Нитрити, нитрати - Минерализация на пресния птичи тор (при неправилно съхранение на изсушените птичи фекалии на площадката). Риск е за почвата и водите.

Прах от пух и пера – инхалационна фракция – 5 ppm. **Прах от зърнени храни** – 4.0 мг/м³.

Поддържаните с вентилационната система стойности на прах в халето са до 5 mg/m³, което е под определените допустими стойности. В халето може да е наличен само прах от пух и пера. Зърнено-фуражен прах на територията на птицефермата няма. Фуражите се доставят със закрити специализирани транспортни средства. Фуражът се разтоварва в силози за зърно, които представляват напълно капсуловани съоръжения, с цел защита на фуража от атмосферни влияния. По никакъв начин не е възможно емитиране на прах при транспортиране на фуражи. От силоза, фуражът постъпва в халето към хранилна инсталация, от която също не съществува възможност за разпиляване.

В Наредбата не се посочват гранични стойности на експозиция за веществото **меркаптан**. Посочени са гранични стойности на експозиция за етилмеркаптан и метилмеркаптан с допустима стойност 1.0 мг/м³. При възприетата технология на отглеждане на птиците не съществуват условия за образуване на меркаптан. Той се отделя при навлажняване на постелята, като неприятна миризма. Предвидената вентилационна система и слама гарантират суха постеля за целия период на отглеждане на птиците.

Алдехиди, фенол и кетони – За феноли е посочена гранична стойност на експозицията за 8 часа 8,0 mg/m³, а за 15мин. - 2,0 mg/m³. Тези вещества се отделят при минерализация на птичата тор, и представляват неприятно миришещи компоненти (кетони, алдехиди, меркаптани, феноли, сероводород, амоняк). В производствените сгради се поддържа суха постеля, аеробна среда, поради което не стартира процес на минерализация. Тези вещества се отделят при складиране на торова маса на купове върху торови площадки.

Не е възможно количествено определяне на емисиите на алдехиди, фенол, кетони и меркаптан по изчислителен метод. Поради което не е възможно да се определи тяхното разпространение до населеното място.

След направени справки в официални документи и методики на:

- Европейска агенция по околна среда (<http://www.eea.europa.eu/publications/emep-eea-guidebook-2013>) ;

- Американска агенция по околна среда (<https://www3.epa.gov/ttnchie1/ap42/>);

- Официална страница на австралийското министерство по околна среда (<http://www.environment.gov.au/>);

- Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs,

Не са открити данни за провеждани изследвания, респективно определяне на емисионни фактори, за тези замърсители.

Следва да се има предвид, че в сградата се отглеждат птици, като наличието на химични агенти и вредни вещества във въздуха на халето е недопустимо и може да предизвика смърт или влошаване на състоянието на партидата.

В тази връзка посредством вентилационната система на халето се поддържа аеробна среда, суха постеля, които възпрепятстват образуването на гореизброените вещества.

За образуването на тези вещества, както и на **метан и сероводород** трябва да е налице влажна постеля и процес на ферментиране на торова маса. Това не се допуска по време на отглеждане на птиците.

В информацията по т. IV.1.2 и в Приложение към настоящата информация е представен анализ на очакваното разпространение на емисии от вентилационни системи - амоняк. Изчислените максимални приземни концентрации на замърсителите са под нормите за опазване на човешкото здраве, съгласно *Наредба № 12 от 15 юли 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух.*

Биологични фактори

Торът е среда, носител на всички отделяни от птиците патогенни причинители - бактерии, вируси, зародиши на паразити. Високото съдържание на органични вещества го правят подходяща среда за развитието на много микроорганизми, но предвид антагонизма между минерализиращи и патогенни микроорганизми не може да се смята за подходяща среда за размножаване на последните, включително и при вторично контаминиране

При неправилно наторяване на обработваеми селско стопански земи в почвата могат да попаднат:

- Патогенни (салмонели, стрептококи) и условно патогенни микроорганизми (Ешерихия коли, бактериум мезентерикус, бактериум путрификус, бактерум субтилис, протеус).

- Причинители на орнитоза, бруцелоза, туларемия.

- Яйца и ларви на паразитози

Клинично здрави и привидно здрави животни също могат да бъдат заразноносителни и да отделят в околната среда изброените биологични видове и форми.

В почвата съществуват като постоянни обитатели причинителите на газова гангрена (спороносен анаероб -бактериум перфрингес със срок на преживяемост около 17 г.), на тетанус (спорообразуващ анаероб със срок на преживяемост също около 17 г. - бактериум тетани) и бактериум септикус (също спорообразуващ анаероб със 17 г. срок на преживяемост); причинителят на антракса (спорообразуващ анаероб със срок на преживяване около 35 г.); гъбички, плесени. Временни обитатели в почвата могат да бъдат причинителите на следните инфекции и инвазии - коремни тиф, дизентерия, холера, чума; причинителите на туберкулозата, туларемия, бруцелоза; вирусите на епидемичния хепатит, полиомиелита; причинителите на хелминтозите аскаридоза, трихоцефалия, анкилостомиаза, тениидоза, токсоплазмоза.

Попадналият пресен птичи тор (много органична материя) в замърсени бактериологично почви с повишена влажност би могъл за определен период от време да създаде благоприятна обстановка за развитието на някои патогенни и риск от разпространение на определени инфекциозни заболявания и паразити, когато бъде надвишен само почистващия се капацитет на почвата до възстановяване и завършване на само обеззаразяването. Такава ситуация би могла да се създаде и при пренасяне на патогенни от гризачи, дребни хищници, птици, домашни животни и насекоми. Същите биха могли да пренесат и патогенни до населените места.

При торенето с подходящо разреден и смесен след това с почвата пресен птичи тор се създават условия за биологично обеззаразяване на течния тор и почвата – поражда се конкуренция между приспособените за живот при почвени условия микроорганизми (почвени сапрофити) и приспособените към условията на организма на животното и човека патогенни и условно патогенни микроорганизми.

Биологичните фактори могат да предизвикат специфични инфекциозни заболявания и паразитози, хронични кожни поражения. Повишеното микробно съдържание във въздуха може да бъде причина за алергизиране на организма и за намаляване защитните сили на организма с последица - възникване на белодробна туберкулоза.

Психофизиологични елементи на условията на труд

Предвид разнообразията на дейностите, физическото натоварване, работна поза и психосензорно натоварване - не представляват риск за здравето на работещите.

Санитарно-битовите условия на работна среда

Не генерират здравен риск за работещите.

Други рискови фактори

- високата температура при пожар може да предизвика разнообразна степен на местни и общи изгаряния до шоково състояние.

- токсичните газове при пожар биха могли да предизвикат различни форми и степени на интоксикация (дразнене на очи и горни дихателни пътища, суха кашлица, задушаване, прояви от страна на ЦНС вследствие въздействието на карбоксиемоглобина - световъртеж, главоболие, отпадналост; влошаване на

Възложител: ЕТ „Димитър Димитров“ –с. Янково

„Увеличаване капацитета на съществуваща птицеферма за утаяване на пилета-бройлери от 30 000 на 40 000 места за птици“ – ПИ 87429.29.92 – с. Янково

дишане и сърдечна дейност до кома).

→ **Идентифициране на рисковите фактори за увреждане здравето на хората**

- *Рискови фактори, свързани със социално-икономическата среда*

Рисковите фактори, свързани със социално-икономическата среда са:

- Доходи и разходи;
- Бедност;
- Безработица;
- Образование.

Реализацията на инвестиционното предложение **няма потенциал за въздействие върху факторите бедност, доходи и разходи, образование.**

- *Рискови фактори, свързани с околната среда*

АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ

Факторът има потенциал за отрицателно влияние върху човешкото здраве и следва да бъде идентифициран като рисков за обекта по отношение на емисиите амоняк – от производствените сгради, емитиран през вентилационната система.

В информацията по т. IV.1.2 и в Приложение № 8 е представен анализ на очакваното разпространение на емисиите от вентилационните системи.

От дейността на обекта до населеното място няма да достигнат емисии в атмосферния въздух с концентрации над пределно – допустимите за опазване на човешкото здраве. Във връзка с това, емисиите в атмосферния въздух не са рисков фактор за населението в най-близко разположеното населено място.

По отношение на прилаганите биоциди в птицевъдството, необходимо изискване е те да са безвредни за птиците, респективно за населението. Евентуално аерозоли при дезинфекция на сградите могат да се отделят и да въздействат на персонала, извършващ дезинфекция. При използване на лични предпазни средства не се очаква здравен риск. Категорично не може да се очаква разпространение на аерозоли от биоциди извън сградата – до жилищната зона на с. Янково.

ШУМ

При извършената оценка за нивата на шум до жилищната територия е получена стойност на шума в границата на въздействие (населеното място с. Янково – на 48 м от площадката) **42.00 dB(A), която е под нормативно определените еквивалентни нива за дневен, нощен и вечерен шум за жилищни зони и без да се отчита допълнителното намаляване на шума вследствие екраниращо действие.**

Следва да се има предвид, че дейности по доставка на суровини и износ на птици (най-значими източници на шум на площадката) се извършват само денем.

Не се очаква шумово въздействие от дейността на птицефермата върху населението на с. Янково.

Преценка на възможностите за комбинирано, комплексно, кумулативно и отдалечено въздействие на установените фактори.

✓ При експлоатацията на обекта:

- Подтискането на дишането от повишеното съдържание на въглероден диоксид CO₂ в помещенията за пилета способства за повишено задържане на прах в горните и средни отдели на дихателната система и обратно - прахът затруднява още повече издишването и затруднява още повече отделянето на CO₂ от дихателната система, усилвайки неговото въздействие върху организма. Създава се порочен кръг от действието на двата рискови фактора, комбинирано въздействие на CO₂ и прах в посоки синергизъм - усилване на вредния ефект.

- Шумът и токсичните вещества в помещенията за пилета също усилват въздействията си в посока намаляване на вниманието – комбинирано;

- При пожар въглероден диоксид-CO₂ и NO_x ще въздействат комбинирано в посока синергизъм - усилване на ефекта от въздействията си.

Кумулативно и отдалечено въздействие на рискови фактори не се очаква. Продължителният стаж е предпоставка за хронифициране ефекта от въздействието на някои фактори - прах, шум, токсични вещества, микрофлора.

→ Характеристика на експозицията

- по отношение на прах и токсични вещества в помещенията за птици - ще бъде около 30 мин в рамките на работната смяна.

- По отношение на шум експозицията ще бъде: около 24 часа в района на птицефермата;

- По отношение на неприятни миризми опасност от разпространение на инфекциозни заболявания - експозицията ще бъде колкото е срока на изнасяне на птичия тор от площадката (почистване на халетата, натоварване на торовата маса за извозване).

→ Оценка на здравния риск, мерки за здравна защита и управление на риска.

Рискът е статистическа величина, показваща очакваната честота на нежеланите ефекти вследствие на експозицията на вредни фактори. Определя се от вероятността за поява и характера на даден вреден ефект и връзката му с пораждащата го причина. Оценяването на риска е процес на формиране на отношение към определени негови характеристики (размер, значение, пораждаща го обстановка и др.).

Водещи по значимост рискови фактори са:

✓ За околната среда:

- неприятни миризми и опасност от разпространение на инфекциозни заболявания при наторяване с пресен птичи тор на площи до населени места. Опасност - главно за хората с хронични дихателни и сърдечни заболявания, живеещи в близост до наторяваните площи и опасност от разпространение на инфекциозни заболявания при наторяване с пресен птичи тор - здравният риск заслужава внимание. Необходимо е да се отчете, че възложителят не извършва дейности по наторяване на земеделски земи. Спазването на Правилата за добра земеделска практика от земеделските производители е предпоставка за управление на този риск.

- замърсяване на питейни води с нитрати - здравният риск е висок при наторяване с пресен птичи тор на земи, попадащи в пояс II и пояс III на СОЗ на водоизточници. Спазването на Правилата за добра земеделска практика от земеделските производители е предпоставка за управление на този риск.

Птицефермата е разположена на **48 м от най-близката жилищна сграда на с. Янково.**

За населението от населеното място **не съществува здравен риск** от реализацията на инвестиционното предложение. Минимален здравен риск би имало при разпиляване на пресен птичи тор при транспорт и при замърсяване с отпадъци при транспорт. (пътищата за транспорт са извън населените места).

В оценката по т. IV.1.2 на приземните концентрации на вредни вещества е видно, че същите се разпростират до жилищните сгради на населеното място, но стойностите им са многократно под границите за опазване на човешкото здраве и степента за дискомфорт на населението.

✓ За работна среда - прах в помещенията за пилета, токсични вещества в помещенията за пилета, опасност от разпространение на инфекциозни заболявания и паразитози.

- По отношение на прах в помещенията за бройлери здравният риск е висок;

- По отношение на токсични вещества и опасност от инфекциозни заболявания и паразитози здравният риск е изискващ внимание.

Здравният риск за работещите в обекта **е управляем** при спазване мерките за ограничаване на отрицателните последици в резултат от експлоатацията на обекта и нормативните документи за хигиенни и безопасни условия на труд.

Във връзка с това на всяко работно място се изпълняват мероприятия за отстраняване или намаляване на рисковете.

Контролът върху риска улеснява управлението му и включва циклично повтарящи се подетапи (уточняване на типа и нивата на необходимия контрол за достигане на допустимата експозиция; уточняване на контролираните рискови групи, планиране и осъществяване; оценяване нивата на актуалния риск, ефективността на осъществявания контрол и изготвяне на прогнози).

✓ **Благоприятни фактори, способстващи минимизиране на въздействието върху населението:**

- Местоположението на площадката е благоприятно спрямо населеното място. Тя е разположена в подветрената му страна. Обектът е визуално отделен от населеното място, като разположението му елиминира възможността за разпространение на шум, миризми и други вредности до нея.

- Сградите за отглеждане на бройлери представляват затворени постройки, без прозорци. Изнасянето на торта от халетата се извършва в края на производствения цикъл, който е с продължителност около 35-40 дни. Това чувствително намалява отделянето на вредности в околната среда.

- Системите за всекидневни грижи за бройлерите са автоматизирани и компютризирани и се командват от отделно помещение, определено за гледача.

Влизането на обслужващия персонал в помещенията за отглеждане на птици е минимално.

- Експлоатират се съвременни хранителни и поилни линии, които ограничават до минимум разпиляването на храна и вода върху постелката и по този начин намаляват нивата на емисиите на метан, амоняк и други.

- Прилагането на подходящи хранителни техники също води до намаляване съдържанието на органични вещества, азот и фосфор в птичите екскременти.

- Използване на съвременни препарати за дезинфекция, дезинсекция и деритизация, безвредни за операторите (например допълнителна дезинфекция с пара над 80°C).

- По време на експлоатация на обекта не се очаква емитиране на вредности извън района на площадката (шум, неприятна миризма, токсични вещества, прах).

- От направените изчисления за вредностите в атмосферния въздух, се констатира, че те са под прага за опазване на човешкото здраве, определен в Наредба 12 за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух (ДВ 58/2010) и под допустимите максимални концентрации, определени в Наредба 14 за норми за пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места (ДВ 88/1997).

- Обектът има непосредствена връзка с обиколни асфалтирани пътища. Вътрешните пътища са покрити с асфалт. Външните пътища водят извън населени места.

- За периода на експлоатация на птицефермата няма постъпвали оплаквания, жалби или сигнали срещу дейността на обекта, за нарушаване на емисионните норми, за шумови емисии, за достигане на неприятни миризми до населеното място или за създаване на дискомфорт.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

От направения анализ на очакваните неблагоприятни въздействия от химични вещества, смеси и прахове върху обитателите на най-близко разположеното населено място – с. Янково - се констатира, че разпространението им е в рамките на производствената площадка и те не достигат до границата на населеното място. Не представляват здравен риск за населението.

1.2. Въздействие върху материалните активи – Оценява се като „положително“.

1.3. Въздействие върху културното наследство – в близост няма разположени паметници на културата. Въздействието се оценява като „без въздействие“.

1.4. Въздействие върху атмосферен въздух

От дейността по интензивно отглеждане на птици, въздействие върху атмосферния въздух може да се очаква от следните организирани източници:

- вентилационни системи на производствените халета;
- отопление на сградите.

Отглеждането на птици предизвиква изпускането на неприятно миришещи вещества, но тяхното количество ще бъде минимално и няма да окаже влияние върху чистотата на въздуха. Замърсители като NH₃ и прах ще се изпускат в атмосферата посредством

вентилационната система в сградите. Вентилаторите няма да работят непрекъснато, а на периоди и по групи в зависимост от външната и вътрешната температура.

Емисиите амоняк, които ще се отделят от фермата след реализиране на инвестиционното предложение са изчислени на база определените НДНТ-СЕН за емисиите на амоняк във въздуха от всяко помещение за отглеждане на бройлери – Табл. 3.2. от РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2017/302 НА КОМИСИЯТА от 15 февруари 2017 година за формулиране на заключения за най-добри налични техники (НДНТ) съгласно Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета при интензивното отглеждане на птици или свине:

Таблица 3.2

НДНТ-СЕН за емисии на амоняк във въздуха от всяко помещение за отглеждане на бройлери с крайно тегло до 2,5 kg

Параметър	НДНТ-СЕН ⁽¹⁾ ⁽²⁾ (kg NH ₃ /жизнено пространство за едно животно/година)
Амоняк, изразен като NH ₃	0,01 — 0,08

(1) НДНТ-СЕН може да не е приложима за следните начини на отглеждане: екстензивно закрито, свободен начин на отглеждане, традиционен свободен начин на отглеждане и свободен начин на отглеждане — пълна свобода, както е посочено в Регламент (ЕО) № 543/2008 на Комисията от 16 юни 2008 година относно въвеждането на подробни правила за прилагане на Регламент (ЕО) № 1234/2007 на Съвета по отношение на определени стандарти за предлагането на пазара на месо от домашни птици (ОВ L 157, 17.6.2008 г., стр. 46).

(2) Долната граница на интервала е свързана с използването на система за пречистване на въздуха.

Общ брой места за птици – 40 000, емисии амоняк $0,08 * 40\ 000 = 3\ 200$ кг NH₃/год.

✓ **Характеристика на вентилационната система:**

Източник на отпадъчните газове	Максимален дебит на газовете, Nm ³ /час	Размери / диаметър, м	Височина, м
ВС-1, ВС-2,	156 000 в т.ч.: (6 стенни вентилатора, всеки с дебит от 26 000)	6*D=0.65 м	2,50 м
ВС-3	166 900 в т.ч.: (4 стенни вентилатора, всеки с дебит от 35 000; 2 стенни вентилатора, всеки с дебит от 13 200 и 1 степенен вентилатор с дебит 18 500)	4*1,40/1,40м 3*D=0.62 м	0,5 м 2,50 м

В Приложение 8 към информацията е представено моделиране на разпространението на приземните концентрации на изследваните замърсители. Изчисленията са извършени с продукт Plume и съгласно Инструкцията за създаване на виртуални изпускателни устройства за целите на математическото моделиране.

В Таблица 1.4.-1 са представени обобщените резултати от изследването.

Възложител: ЕТ „Димитър Димитров“ – с. Янково

„Увеличаване капацитета на съществуваща птицеферма за угодяване на пилета-бройлери от 30 000 на 40 000 места за птици“ – ПИ 87429.29.92 – с. Янково

Таблица 1.4.-1 Матрица на съответствието – емитиране на замърсители от вентилационните системи след реализация на разширението на обекта

Стойности на изчислените максимални концентрации (2000x2000m)							Съответствие
Замърсител	Роза на вятъра			Норма за опазване на човешкото здраве			
	Разстояние	Концентрация		Стойност	Мярка	Вид	
		М	Стойност				Мярка
NH ₃ Средногод. Концентрация	741,08	0.00043	mg/m ³	0.1	mg/m ³	ср.дн.	Липсва ср.год. ПДК
NH ₃ Максим. едн. Концентрация – при най- неблагоприятни условия	1060,75	0,00506	mg/m ³	0.25	mg/m ³	Макс. едн.	ДА
NH ₃ Максим. едн. Концентрация при посока на вятъра към с. Янково	2 660,3	0,00129	mg/m ³	0.25	mg/m ³	Макс. едн.	ДА

✓ **Характеристика на отоплителната система:**

За отопление на птицевъдните сгради се използва топовъздушно отопление с въздуховоди за топлия въздух в помещението. По този начин топлината се разпределя почти равномерно в цялото помещение.

Отоплителните системи на сградите са съществуващи. До всяка сграда е монтирана по една печка, работеща с твърдо гориво и топлинна мощност от 350 000 kcal или 0,407 MW. За новооборудваната птицевъдна сграда се предвижда да се монтира идентична отоплителна система, печката ще е с топлинна мощност 400 000 kcal или 0,465 MW.

Към всяка от печките е предвиден по един комин с диаметър 0,6 м, височина 5,00 м. Дебитът на димните газове и при двете системи е 300 м³/час.

Не се предвиждат промени в отоплението на съществуващите сгради.

Отоплителите са полуавтоматични печки на твърдо гориво на турската фирма „Коймак“, а за енергоносител ще се използват калибровани високо калорични въглища. Работата на печката се контролира от контролер HC Line, посредством температурен датчик за отчитане на температурата в помещенията.

Печките са с номинална топлинна мощност под 1,00 MW и не представляват голяма или средна горивна инсталация.

Възложител: ЕТ „Димитър Димитров“ –с. Янково

„Увеличаване капацитета на съществуваща птицеферма за угодяване на пилета-бройлери от 30 000 на 40 000 места за птици“ – ПИ 87429.29.92 – с. Янково

Не попадат под разпоредбите на чл. 21 от Наредба №1 за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии, тъй като са с топлинна мощност под 0,5 MW.

За инсталацията не са определени НДЕ и не се изисква провеждането на мониторинг.

Във връзка с това не се представя моделиране на емисиите от отоплителната система.

На територията на площадката не се предвижда ползване на прахообразни суровини и материали, поради което не се очакват неорганизираните емисии.

Строителните дейности ще са ограничени във времето, като ще се предприемат мерки за недопускане на неорганизираните емисии при работа.

Качеството на атмосферния въздух в района е добро. Липсват значими промишлени източници на емисии. Приемащата среда е с добра асимилативна способност.

По-долу са изброени мерки за намаляване емисиите на амоняк, които се препоръчват в НДНТ документа за най-добри налични техники при отглеждането на птици:

- Оборудване на сградите с автоматични поилни системи с нипелни поилки, които предотвратяват разливите на вода в помещенията;
- Почистване на торовите маси в края на всеки жизнен цикъл;
- Регулиране състава на фуражите за птици – прилагането на нископротеинови диети с цел намаляване съдържанието на общ азот и фосфор;
- Поддържане на дълбоката несменяема постеля суха – съдържание на сухо вещество – 50-80%;
- Принудително вентилиране на помещенията и система за вкарване и разпределяне на топлия въздух от печките, посредством текстилни въздуховоди;
- Подова изолация.

Всички тези изисквания се прилагат в действащата ферма, респективно ще се прилагат и след разширението.

1.5. Въздействие върху водите

На етап строителство:

По време на строителството, не се очаква значително присъствие на строителни работници. Те ще ползват съществуващите санитарни помещения във фермата. Въздействието на етап строителство се оценява на «без въздействие».

При експлоатация:

Не се предвижда промяна в разрешения начин на отвеждане, събиране и последващо третиране на отпадъчните води от обекта. Битово-фекалните и производствените отпадъчни води се събират в бетонови безотточни шахти, откъдето периодично се предават за последващо третиране, съгласно договор.

Не се предвижда заустване на отпадъчни води във водни обекти. Не се очаква въздействие върху подземните води, тъй като обслужващите пътища на площадката, по които ще се транспортират суровини и торови маси ще са бетонирани.

Имотът не попада в повърхностни водни обекти, дерета, суходолия, заливаеми ивици и др. Подземните води в района са дълбоко разположени.

Въздействието върху водите от дейността по отглеждане на бройлери се оценява като непряко, дългосрочно, незначително.

1.6. Въздействие върху почвата и земните недра

На етап строителство:

Имотът, предмет на инвестиционно планиране е застроен, изградени са вътрешни пътища. Не се предвижда изграждане на нови сгради, за реализация на ИП ще се ползва налична съществуваща стопанска сграда. Няма да се засегнат почви.

Въздействието се оценява на „без въздействие“.

При експлоатацията:

Не се очаква замърсяване на почвите на територията на имота. Не се предвижда съхранение на торови маси в границите на имота. Площадката е застроена и покрита с трайна настилка. Всички товаро-разтоварни дейности се извършват върху бетонирани (асфалтирани) площ. Няма да се допуска замърсяване на терени извън площадката с торови маси.

Торовите маси, се изнасят директно от халетата и е използват за наторяване на земеделски земи, което ще окаже косвено положително въздействие върху почвеното плодородие в района.

Инвестиционното предложение изключва възможност за въздействие върху земните недра, както на етап строителство, така и при експлоатацията на обекта.

1.7. Въздействие върху ландшафта

Ландшафтът на територията е антропогенен, имотът е разположен в урбанизирана територия, в близост до стопански двор. Имотът е застроен. Въздействието в етапа на строителство и при експлоатацията на обекта се оценява като „без въздействие“.

1.8. Въздействие върху биологичното разнообразие и неговите елементи и защитените територии

Имотът не попада в защитена територия по смисъла на Закона за защитените територии.

Имотът не попада в границите на защитени зони.

Най-близко разположените защитени зони са:

- ✓ BG 0002038 “Провадийско-Роякско плато” - за опазване на дивите птици, като имотът граничи със зоната.
- ✓ BG 0000104 “Провадийско-Роякско плато” - Защитена зона по Директива за местообитанията. Границата на 33 отстои на около 285 м от площадката.

Имотът, в който се предвижда реализирането на инвестиционното намерение е разположен извън регулационните граници на с. Янково, в близост до стопански двор.

Възложител: ЕТ „Димитър Димитров“ –с. Янково

„Увеличаване капацитета на съществуваща птицеферма за угодяване на пилета-бройлери от 30 000 на 40 000 места за птици“ – ПИ 87429.29.92 – с. Янково

Имотът е застроен и в него се експлоатира птицевъдна ферма. В съседни имоти се извършват стопански дейности.

Имотът е антропогенно повлиян. На територията на имота няма местообитания, предмет на опазване в ЗЗ.

В района на площадката няма находища на лечебни растения и растения със стопанско значение или на видове, под специален режим на опазване и ползване.

В близост до площадката няма природни обекти.

На площадката липсват гнезда на птици. В района не се срещат представители на фауната, под специален режим на защита.

За реализация на ИП не се предвижда ново строителство – ще се оборудва съществуваща стопанска сграда. Не се предвижда изсичане на дървета и др.

Въздействието се оценява на „без въздействие“.

2. Въздействие върху елементи от Националната екологична мрежа, включително на разположените в близост до обекта на инвестиционното предложение:

Реализацията на инвестиционното предложение:

- Няма да доведе до увреждане на местообитания или на видове - предмет на опазване в защитената зона, компонентите на околната среда от съществено значение за местообитанията и видовете - предмет на опазване в защитената зона, както и на характерни елементи на ландшафта, които са от съществено значение за миграцията, географското разпространение на видовете и генетичния обмен между популациите им.

- Няма да доведе до влошаване състоянието на местообитанията, намаляване на площта на тяхното разпространение, влошаване на структурата и специфичните му функции, влошаване на състоянието на характерните за местообитанията видове.

- Не допринася за намаляването на популацията на вида в защитената зона в дългосрочен план, не води до намаляване или риск от намаляване на естествения район на разпространение на този вид в защитената зона и не допринася за намаляването на площта на местообитанието, което осигурява преживяването на популациите на този вид в защитената зона.

Отдалечеността на площадката от повърхностни водни обекти изключва възможност за въздействие върху тях и то може да се оцени на „без въздействие“.

3. Очакваните последици, произтичащи от уязвимостта на инвестиционното предложение от риск от големи аварии и/или бедствия.

Инвестиционното предложение предвижда отглеждане на бройлери. То изключва ползване и съхраняване на опасни химични вещества и смеси, които могат да създадат риск от аварии.

4. Вид на въздействието (пряко, непряко, вторично, кумулативно, краткотрайно, средно- и дълготрайно, постоянно и временно, положително и отрицателно):

На база извършения анализ в т. IV.1 от настоящата информация, може да се даде следната обща оценка на въздействието от реализирането на инвестиционното предложение:

БЕЗ ВЪЗДЕЙСТВИЕ - въздействие върху земеползването, ландшафт, земните недра, почвата, материалните активи, природните обекти, биологичното разнообразие и неговите елементи и защитените територии, минералното разнообразие, единични и групови паметници на културата, въздействие от рисковите енергийни източници – шумове, вибрации, радиации, както и някои генетично модифицирани организми, различните видове отпадъци и техните местонахождения.

НЕПРЯКО, НЕЗНАЧИТЕЛНО, ОТРИЦАТЕЛНО, ДЪЛГОСРОЧНО, ОБРАТИМО въздействие върху хората и тяхното здраве, водите, атмосферният въздух, както и очакваното въздействие от естествени и антропогенни вещества и процеси.

5. Степен и пространствен обхват на въздействието - географски район; засегнато население; населени места (наименование, вид - град, село, курортно селище, брой на населението, което е вероятно да бъде засегнато, и др.).

– с малък териториален обхват – в границите на разглеждания имот .

- с локален характер – незначително и с възможност за възстановяване.

- засегнато население – единствено персонала, експлоатиращ площадката.

6. Вероятност, интензивност, комплексност на въздействието.

Вероятността от поява на въздействие се оценява на малка.

7. Очакваното настъпване, продължителността, честотата и обратимостта на въздействието.

Продължителност - дълготрайно;

Честота – постоянно – при нормална експлоатация

Кратковременно – по време на строителството

8. Комбинирането с въздействия на други съществуващи и/или одобрени инвестиционни предложения.

Не се очаква кумулативен ефект.

9. Възможността за ефективно намаляване на въздействията.

Не се очакват значителни отрицателни въздействия при реализацията и експлоатацията на инвестиционното предложение. Не се разглеждат допълнителни възможности за намаляване на тяхната степен.

10. Трансграничен характер на въздействието.

Инвестиционното предложение изключва трансграничен характер на въздействията.

11. Мерки, които е необходимо да се включат в инвестиционното предложение, свързани с избягване, предотвратяване, намаляване или компенсиране на предполагаемите значителни отрицателни въздействия върху околната среда и човешкото здраве

От реализацията на инвестиционното предложение **не се очакват значителни отрицателни въздействия върху околната среда и населението, както на етап строителство, така и на етап експлоатация. Не се разглеждат мерки за предотвратяване, намаляване или компенсирание на значителните отрицателни въздействия, тъй като такива не са идентифицирани.**

По-долу са изброени мерки за намаляване емисиите на амоняк, които следва да се прилагат на площадката, в изпълнение на изискванията за най-добри налични техники при отглеждането на птици:

- Оборудване на сградите с автоматични поилни системи с нипелни поилки, които предотвратяват разливите на вода в помещенията;
- Почистване на торовите маси в края на всеки жизнен цикъл;
- Регулиране състава на фуражите за птици – прилагането на нископротеинови диети с цел намаляване съдържанието на общ азот и фосфор;
- Поддържане на дълбоката несменяема постеля суха – съдържание на сухо вещество – 50-80%;
- Принудително вентилиране на помещенията и система за вкарване и разпределяне на топлия въздух от печките, посредством текстилни въздуховоди;
- Подова изолация.

12. Обществен интерес към инвестиционното предложение.

На етап уведомяване, възложителят е обявил своето инвестиционно намерение на засегнатата общественост в община Смядово и с. Янково. Не са постъпили становища, мнения или възражения от обществеността.

Настоящата информация за преценяване необходимостта от ОВОС ще бъде предоставена за достъп до населението на община Смядово, съгласно изискванията на чл. 6, ал. 9, т. 2, както и чрез съобщение на сайта на РИОСВ-Шумен, съгласно изискванията на чл. 6, ал. 6, т. 1 от Наредба за условията и реда за извършване на оценка въздействието върху околната среда - за срок от 14 дни.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. Скица на имота;
2. Документ за собственост;
3. Генплан;
4. Договор за предаване на отпадъчни води;
5. Договор за предаване на торови маси на земеделски производител;
6. Резултати от моделиране на емисиите с продукт Plume.